

บทที่ 3

บัตรรายการของห้องสมุดสถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรี

สิ่งพิมพ์และวัสดุไม่ตีพิมพ์ทุกรายการที่ห้องสมุดจัดหามา จะต้องนำมาวิเคราะห์เลข-
หมู่ และทำบัตรรายการ โดยใช้ระบบการจัดหมวดหมู่ของ หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library
of Congress Classification)

เนื่องจากห้องสมุดของสถาบันฯ เป็นห้องสมุดเพียงแห่งเดียวของวิทยาเขต ห้องสมุด
จึงเป็นศูนย์กลางในการจัดและให้บริการทางวิชาการสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และ
สาขาที่เกี่ยวข้องสำหรับนักศึกษา อาจารย์ ข้าราชการ ตลอดจนนักวิจัยของสถาบันฯ ดังนั้น
เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าวิจัย และเพื่อให้ผู้ใช้มีโอกาสนำหนังสือทุกเล่มที่เข้ามาใน
ห้องสมุดโดยทัตเทียมกัน ห้องสมุดได้จัดหนังสือวิชาการทุกชื่อ เรื่องที่เข้ามาในห้องสมุดไว้ประจำ
ห้องสมุดชื่อเรื่องละ 1 เล่ม โดยไม่อนุญาตให้ยืมหนังสือเหล่านี้ออกนอกห้องสมุด หากหนังสือชื่อ
เรื่องใดมีมากกว่า 1 เล่ม ผู้ใช้จึงจะสามารถยืมฉบับซ้ำได้

จากการดำเนินงานดังกล่าว ห้องสมุดจึงได้จัดแบ่งหนังสือภายในห้องสมุดออกเป็น
ประเภทต่าง ๆ ดังนี้

ประเภทของหนังสือในห้องสมุด

1. หนังสืออ้างอิง

หนังสืออ้างอิง หมายถึง หนังสือที่จัดทำโดยมีความมุ่งหมายให้ใช้ค้นหาเรื่อง
ข้อมูล หรือข่าวสาร เรื่องใด เรื่องหนึ่งมากกว่าที่จะให้อ่านโดยละเอียดตลอดทั้งเล่ม (จารุวรรณ
สินธุโสภณ 2521 : 97) เช่น หนังสือประเภทสารานุกรม พจนานุกรม นามานุกรม ฯลฯ
นอกจากนี้แล้ว หนังสืออ้างอิงของห้องสมุดยังหมายรวมถึงหนังสือวิชาการทุกชื่อ เรื่องที่เข้ามาใน
ห้องสมุด ซึ่งได้จัดไว้ประจำห้องสมุดชื่อเรื่องละ 1 เล่มอีกด้วย

2. หนังสือสำรอง

หนังสือสำรอง หมายถึง หนังสือที่ได้รับค่าชอจากอาจารย์ หรือนักศึกษา หรือ

หนังสือที่บรรณารักษ์เห็นว่าสมควรจัดไว้เป็นพิเศษ เพราะมีจำนวนเล่มน้อย แต่มีคนต้องการใช้มาก

3. หนังสือทั่วไป

หนังสือทั่วไป หมายถึง หนังสือตำราทางวิชาการซึ่งให้ยืมออกได้นาน 7 วัน รวมทั้งหนังสือประเภทสารคดีและนวนิยายด้วย

4. หนังสือ P

หนังสือ P คือ หนังสือที่ห้องสมุดจัดไว้ให้บรรณารักษ์และอาจารย์ของสถาบันฯ ใช้เท่านั้น ได้แก่ หนังสือทางด้านบรรณารักษศาสตร์ และหนังสือที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันฯ เช่น หนังสือคู่มือครู (Instruction manuals) หนังสือเฉลยแบบฝึกหัดต่าง ๆ (Solutions manual, Key to exercises) เป็นต้น ห้องสมุดจะเก็บหนังสือเหล่านี้ไว้ในสำนักงาน อาจารย์ที่ต้องการใช้สามารถติดต่อขอใช้ได้ ส่วนบัตรรายการของหนังสือ P ห้องสมุดจะจัดเรียงรวมไว้กับบัตรรายการของหนังสือทั้ง 3 ประเภทที่ได้กล่าวมาแล้ว

5. หนังสือที่อยู่ใน THEPTORN SINGHAPHAN COLLECTION (TSC)

หนังสือที่อยู่ใน THEPTORN SINGHAPHAN COLLECTION เป็นหนังสือ ซึ่งเคยเป็นสมบัติของอาจารย์เทพธร สิงห์พันธ์ อาจารย์พิเศษสาขาเทคโนโลยีนิวเคลียร์ของสถาบันฯ เมื่อเสียชีวิต บิดาได้มอบหนังสือและเอกสารทั้งหมด ซึ่งส่วนใหญ่มีเนื้อหาเน้นหนักทางด้านพลังงานและ เทคโนโลยีนิวเคลียร์ให้ห้องสมุดเพื่อเป็นวิทยาทาน และเพื่อส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยในสาขาเทคโนโลยีพลังงานของสถาบันฯ (เอมอร ศรีนิลทา, จุลสาร) ห้องสมุดได้จัดแยกหนังสือเหล่านี้ไว้ส่วนหนึ่งโดยเฉพาะ ไม่ปะปนกับหนังสือทั้ง 4 ประเภทที่ได้กล่าวมาแล้ว ส่วนบัตรรายการของหนังสือในส่วนนี้ห้องสมุดจะจัดเรียงรวมไว้กับบัตรรายการของหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว

บัตรรายการของห้องสมุด

เพื่อความสะดวกของผู้ใช้ ห้องสมุดได้จัดเรียงบัตรรายการของหนังสือทั้ง 5 ประเภทไว้ด้วยกัน และเพื่อแจ้งให้ผู้ใช้ทราบถึงประเภทของหนังสือแต่ละเล่ม ห้องสมุดจะลงสัญลักษณ์ต่าง ๆ แจ้งไว้ในบัตรรายการ จะได้กล่าวถึงรายละเอียดของบัตรรายการดังต่อไปนี้

การลงรายละเอียดต่าง ๆ ในบัตรรายการ

ห้องสมุดได้นำหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกล-อเมริกัน 1 (Anglo-American Cataloguing Rules, 1967) มาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้ง่ายและสะดวกต่อการใช้ดังนี้

เลขเรียก	ชื่อผู้แต่ง.
หนังสือ	ชื่อเรื่อง. ครั้งที่พิมพ์. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์, ปีที่พิมพ์.
เลขทะเบียน	จำนวนหน้า. ภาพประกอบ.
	1. หัวเรื่อง. I. ชื่อเรื่อง.

การให้เลขเรียกหนังสือ

1. หนังสือภาษาอังกฤษทุกสาขาวิชาและหนังสือภาษาไทยที่มีเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.1 การให้เลขหมู่หนังสือ

ห้องสมุดจะให้เลขหมู่หนังสือตามระบบการจัดหมวดหมู่ของหอสมุดรัฐสภาอเมริกันได้แก่หมวด A (งานทั่ว ๆ ไป, ตารางเลข) B (ปรัชญาและศาสนา) D (ประวัติศาสตร์ทั่ว ๆ ไป และประวัติศาสตร์โลกเก่า) G (ภูมิศาสตร์, มานุษยวิทยา, นิทานพื้นบ้าน ฯลฯ) H (สังคมศาสตร์) J (รัฐศาสตร์) K (กฎหมาย) L (การศึกษา) M (คีตกกรรม) N (วิจิตรศิลป์) P (นิรุกติศาสตร์, ภาษาศาสตร์, วรรณกรรมคลาสสิก) Q (วิทยาศาสตร์) R (แพทยศาสตร์) S (เกษตรกรรม ฯลฯ) T (เทคนิควิทยา) U (ยุทธศาสตร์) V (นาวิกศาสตร์) และ Z (บรรณานุกรม และบรรณารักษศาสตร์)

1.2 การให้เลขผู้แต่ง

1.2.1 การให้เลขผู้แต่งของหนังสือภาษาอังกฤษ ห้องสมุดจะใช้อักษร 3 ตัวแรก ของชื่อสกุลผู้แต่ง หรืออักษร 3 ตัวแรกของชื่อผู้แต่งที่เป็นนิติบุคคล หรืออักษร 3 ตัว

แรกของชื่อเรื่อง ในกรณีที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง แล้วแต่กรณีเป็นเลขผู้แต่ง และในกรณีที่หนังสือเล่มนั้น ๆ จัดพิมพ์ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1979 เป็นต้นไป ห้องสมุดจะลงปีที่พิมพ์ (หรือปีลิขสิทธิ์ ในกรณีที่ไม่มีปรากฏปีที่พิมพ์) ไว้ได้เลขผู้แต่งด้วย เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคัดเลือกของผู้ใช้ (ดูตัวอย่างบัตรรายการหน้า 28)

1.2.2 การให้เลขผู้แต่งของหนังสือภาษาไทย ห้องสมุดจะใช้อักษรตัวแรกของชื่อผู้แต่ง ตามด้วยอักษรตัวแรกของชื่อเรื่อง โดยมีเครื่องหมายยึดติดกันเป็นเลขผู้แต่ง (ดูตัวอย่างบัตรรายการหน้า 31)

2. หนังสือภาษาไทยที่มี เนื้อหาไม่เกี่ยวข้องกับด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ห้องสมุดจะไม่ให้ เลขหมู่หนังสือหรือ เลขผู้แต่งดัง เช่นหนังสือที่มีเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่จะใช้เพียงอักษรตัวแรกของชื่อผู้แต่ง ตามด้วยอักษรตัวแรกของชื่อเรื่อง โดยมีเครื่องหมายยึดติดกันเป็นเลข เรียกหนังสือ (ฟิลิน คัมสุข, สัมภาษณ์) (ดูตัวอย่างบัตรรายการหน้า 32)

การให้หัวเรื่อง

ห้องสมุดจะให้หัว เรื่องหนังสือภาษาอังกฤษและหนังสือภาษาไทยในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เพราะห้องสมุดได้พิจารณาแล้วว่า จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้คือ ผู้ใช้ส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับศัพท์วิทยาศาสตร์และศัพท์ทางเทคนิคที่เป็นภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย และภาษาไทยยังไม่มีศัพท์บัญญัติทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใช้กันอย่างแพร่หลาย อีกทั้งหัวเรื่องภาษาไทยที่ใช้เป็นมาตรฐาน ซึ่งจัดทำโดยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย หรือฉบับที่จัดทำโดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต่างมีหัว เรื่องทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีน้อย นอกจากนี้แล้วผู้เขียนหนังสือต่างได้บัญญัติศัพท์เทคนิค เป็นภาษาไทยอย่างหลากหลาย จึงทำให้ศัพท์เทคนิคเดียวกันมีชื่อเรียกต่างกัน จึงทำให้เกิดความยุ่งยากในการให้หัว เรื่องสิ่งพิมพ์ภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้ถูกต้องและละเอียดลึกซึ้ง ดังนั้นห้องสมุดจึงให้หัว เรื่องสิ่งพิมพ์ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ โดยใช้หัว เรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

ส่วนหนังสือภาษาไทยที่มี เนื้อหาไม่เกี่ยวข้องกับด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ห้องสมุดจะให้หัว เรื่อง เป็นภาษาไทย โดยใช้หัว เรื่องฉบับที่จัดทำโดย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2520 และฉบับที่จัดทำโดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2521 ควบคู่

กันไปกับหัวเรื่องในกลุ่มวิเคราะห์เลขหมู่ และบัตรรายการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษากำลังพิจารณาอยู่

การให้สัญลักษณ์แสดงประเภทของหนังสือในบัตรรายการ

เนื่องจากห้องสมุดได้แบ่งหนังสือภายในห้องสมุดออกเป็น หนังสืออ้างอิง หนังสือสำรอง หนังสือทั่วไป หนังสือ P และหนังสือใน THEPTORN SINGHAPHAN COLLECTION ดังนั้นห้องสมุดจึงมีสัญลักษณ์เพื่อระบุถึงประเภทของหนังสือเหล่านี้ไว้ในบัตรรายการ กล่าวคือ

ในบัตรแจ้งหมู่หนังสือ ห้องสมุดจะระบุประเภทของหนังสือไว้ท้ายเลขทะเบียน ดังนี้

ถ้ามีเล่มเดียว ท้ายเลขทะเบียนระบุ -R สำหรับหนังสืออ้างอิง

ถ้ามีมากกว่า 1 เล่ม และจัดไว้เป็นหนังสือสำรองท้ายเลขทะเบียนต่อ ๆ ไป

จะระบุ -SR

ถ้า เป็นหนังสือทั่วไป ท้ายเลขทะเบียนจะปล่อยว่างไว้

ถ้า เป็นหนังสือ P ท้ายเลขทะเบียนระบุ -P

ถ้า เป็นหนังสือจาก THEPTORN SINGHAPHAN COLLECTION ท้ายเลขทะเบียนระบุ -TSC

ส่วนบัตรรายการอื่น ๆ เช่น บัตรผู้แต่ง บัตรชื่อเรื่อง บัตรหัวเรื่อง จะระบุไว้แค่เลขทะเบียนของเล่มที่อยู่บนชั้นอ้างอิงเท่านั้น ส่วนบัตรรายการอื่น ๆ ของหนังสือ P และหนังสือ TSC จะระบุสัญลักษณ์ P และ TSC ต่อท้ายเลขทะเบียน เช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในบัตรแจ้งหมู่หนังสือ

ประเภทของบัตรรายการของห้องสมุด

บัตรรายการของห้องสมุดสถาบันฯ แยกออกตามลักษณะของผู้ใช้ได้ 2 ประเภทคือ

1. บัตรรายการสำหรับผู้ใช้ห้องสมุด ห้องสมุดได้จัดทำบัตรรายการไว้ 4 ประเภท เพื่อให้ผู้ใช้ใช้เป็นเครื่องมือในการค้นหาหนังสือที่ต้องการ คือ บัตรผู้แต่ง บัตรชื่อเรื่อง (รวมชื่อชุดด้วย) บัตรเรื่อง และบัตรแจ้งหมู่หนังสือ

2. บัตรรายการสำหรับบรรณารักษ์ จัดเก็บไว้ในสำนักงานสำหรับให้บรรณารักษ์ใช้เท่านั้นมี 3 ประเภทคือ บัตรผู้แต่ง บัตรชื่อเรื่อง และบัตรแจ้งหมู่หนังสือ บัตรรายการประเภทนี้ นอกจากจะรวบรวมบัตรรายการของหนังสือที่มีในห้องสมุดในปัจจุบันแล้ว ในชุดของ

บัตรชื่อ เรื่องยังได้รวมบัตรของหนังสือที่กำลังสั่งซื้อ หนังสือที่รอคำ เนินการทำออกให้บริการและ บัตรของหนังสือที่กำลังส่งไปเขียนเล่มไว้อีกด้วย โดยจัดเรียงไว้รวมกันเพื่อความสะดวกในการ ปฏิบัติงานและ เมื่อได้รับ เล่มและคำ เนินการทำออกให้บริการแล้ว บรรณารักษ์จะดึงบัตร เหล่านั้น ออก เมื่อจัดเรียงบัตรรายการที่ถูกต้องสมบูรณ์ไว้แทนที่

การจัดเรียงบัตรรายการ

ห้องสมุดได้จัด เรียงบัตรรายการโดยแยกเป็นบัตรรายการของหนังสือภาษาไทย และ บัตรรายการของหนังสือภาษาอังกฤษ แต่ละประเภทจัด เรียงบัตรแบบแยกตามประเภทของบัตร คือแยกบัตรรายการออกเป็น 4 ประเภทคือ บัตรผู้แต่ง บัตรชื่อ เรื่อง (รวมชื่อผู้แต่งด้วย) บัตร เรื่อง และบัตรแจ้งหมู่หนังสือ

บัตรผู้แต่ง	จัด เรียงตามลำดับตัวอักษรของชื่อสกุลผู้แต่ง ผู้แต่งร่วม ฯลฯ สำหรับหนังสือภาษาอังกฤษ ส่วนหนังสือภาษาไทยจัด เรียงตาม ลำดับตัวอักษรของชื่อผู้แต่ง ผู้แต่งร่วม ฯลฯ
บัตรชื่อ เรื่อง	จัด เรียงตามลำดับตัวอักษรของชื่อเรื่อง และชื่อผู้แต่ง
บัตร เรื่อง	จัด เรียงตามลำดับตัวอักษรของหัวเรื่อง และรายการโยงหัวเรื่อง
บัตรแจ้งหมู่หนังสือ	จัด เรียงตามลำดับ เลข เรียกหนังสือ อนึ่งห้องสมุดจะจัด เรียงบัตร แจ้งหมู่หนังสือของหนังสือภาษาไทยที่มี เนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีไว้ที่หลังบัตรของหนังสือภาษาอังกฤษที่มี เลขหมู่เดียวกัน

ตัวอย่างบัตรรายการของห้องสมุดสถาบันฯ

ตัวอย่างบัตรรายการหนังสือภาษาอังกฤษ

บัตรผู้แต่ง

TK 146	Laycock, C.H.
LAY	Applied Electrotechnology for Engineers. London: Macmillan, [C 1976].
29900-R	293 p. illus. tbls. charts. index.

ตัวอย่างบัตรรายการหนังสือภาษาอังกฤษที่ใช้ชื่อเรื่องเป็นรายการหลัก

บัตรผู้แต่ง

TA 1750 Semiconductor Optoelectronics. Edited by
SEM M.A. Herman. Chichester: John Wiley, [C 1980].
1980 168 p. illus. tbls. charts.

48021-R

ตัวอย่างบัตรรายการหนังสือภาษาอังกฤษที่ใช้นิติบุคคลเป็นรายการหลัก

บัตรผู้แต่ง

TK 7874 Institute of Electrical and Electronics
INS Engineers. Inc.
Analog Integrated Circuits. Edited by A.B.
4319-R Grebene. New York: IEEE Press, [c 1978].
439 p. illus. tbls. charts. index.

ตัวอย่างบัตรรายการหนังสือภาษาอังกฤษ

บัตรชื่อเรื่อง

	Introduction to Soil Mechanics.
TA 710	Das, Braja M.
DAS	Introduction to Soil Mechnics. Iowa:
1979	Iowa State University Press, [C 1979].
	264 p. illus. tbls. index.
46540-R	

ตัวอย่างบัตรรายการหนังสือภาษาอังกฤษ

บัตรแจ้งหมู่หนังสือ

TA 710	Bowles, Joseph E.
.5	Engineering Properties of Soils and Their
Bow	Measurement. 2 nd ed. New York: McGraw-Hill,
	[C 1978].
33326-R	v.p. illus. tbls. charts.
33327-SR	
36181-SR	1. SOIL MECHANICS--LABORATORY MANUALS. 2.
	SOILS--TESTING. I. Title.

บัตรแจ้งหมู่หนังสือ

QA 155   Ambrose, William G.
 AMB   College Algebra. New York: Macmillan,
                   [C 1976].
 26766-R   374 p. illus. tbls. index.
 26767
 26768   1. ALGEBRA. I. Title.

ตัวอย่างบัตรรายการหนังสือ P

บัตรแจ้งหมู่หนังสือ

TJ 260   Kreith, Frank.
 KRE   Basic Heat Transfer: Solutions manual, by
 1980   F. Kreith & W.Z. Black. New York: Harper &
                   Row, [1980].
 42732-P   217 p.
                   1. HEAT--TRANSMISSION. I. Black, William
                   Z., jt. auth.   I. Title.

ตัวอย่างบัตรรายการหนังสือจาก THEPTORN SINGHAPHAN COLLECTION

บัตรแจ้งหมู่หนังสือ

TK 9145 Singhaphan, Theptorn.

SIN The Evaluation of Nuclear Power in Three
Developing Countries: India, Pakistan, and
Thailand. California: Stanford University,
1977.

32728-TSC 144 p. illus. tbls. charts.

1. . ATOMIC POWER. 2. STANFORD UNIVERSITY--
DISSERTATION. ○ I. Title.

ตัวอย่างบัตรรายการหนังสือภาษาไทยที่มีเนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

บัตรผู้แต่ง

TK 7871 กฤษดา วิศวธีรานนท์.

.58 เทคนิคการต่อเครื่องขยายเสียง. กรุงเทพฯ, ซีเอ็ดยูเคชั่น,

.06 2524.

ก-ท 209 หน้า. ภาพประกอบ

8545-R

บัตรแจ้งหนังสือ

TK 7871	กฤษฎา วิศวธีรานนท์.
.58	เทคนิคการต่อเครื่องขยายเสียง. กรุงเทพฯ, ซีเอ็ดยูเคชั่น,
.06	2524.
ก-ท	209 หน้า. ภาพประกอบ.
8545-R	
8546-SR	1. OPERATIONAL AMPLIFIERS. 2. AMPLIFIERS
9039-SR	(ELECTRONICS). ๑. ชื่อเรื่อง

ตัวอย่างบัตรรายการหนังสือภาษาไทยที่มีเนื้อหาไม่เกี่ยวข้องกับด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

บัตรผู้แต่ง

ก-ก	กระมล ทองธรรมชาติ
	การเมืองระหว่างประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพ-
	มหานคร, ไทยวัฒนาพานิช, 2514.
	328 หน้า.
	

บัตรแจ้งหนังสือ

ส-ค

สุลักษณ์ ศิวรักษ์.

คั่นฉ่อง ล่องศาสนา, โดย ส. ศิวรักษ์ (นามแฝง).

กรุงเทพฯ, ลายสีไทย, 2522.

6563

287 หน้า.

1. ศาสนา. 2. พุทธศาสนากับสังคม. 3. ชื่อเรื่อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย